

DOPIŠ PRO TEBE

Z DENÍKU ZBOŽNÉHO KUŘÁKA

18/80

31. 12. – Začnu nový život, vzdám se kouření. Je hanba, že křesťan se poddává tak nízkému požitku. Jaký má kouření smysl? Stojí peníze, škodí plicím, srdci, ledvinám, nervům, a kdyby někdy zavedli lístky na cigarety, musel bych se ponižovat žebráním u nekuřáků – jako za války. Jsem pevně rozhodnut! Od zítřka je s kouřením konec!

1. 1. – Jak krásně se třpytí sníh! Trochu mě pobolívá hlava, včera jsem na rozloučenou s cigaretou kouřil trochu víc. Konečně – moje vina? Kdybych byl tento jed kouřil s mírou, neměl bych bolení hlavy, ale byl bych v dobré náladě jako dříve, kdy jsem se těšil na svou ranní cigaretu. Nejdříve ranní modlitba – po ní ranní cigareta. Dnes jsem se jen pomodlil. – 1. 1. odpoledne. Co dělat? Po mši uvařila moje žena dobrou kávu a přiložila k ní krabičku mých oblíbených cigaret – ba nabídla mi i oheň. Měl jsem tu dobrou duši poranit? Byla tak šťastná, že mi může udělat radost. Mám jí kazit Nový rok přidržováním se ztrnulých zásad?

4. 2. – ZAČÍNÁ PŮST. Příležitost, abych přinesl už dávno plánovanou oběť a vzdal se kouření.

25. 2. – Zítřa je první neděle postní. Tak teď začnu opravdu. V předpostní době se mi to tuze nedařilo, přesně řečeno, vůbec ne. Ale teď mi leccos pomůže; fialová barva mešních rouch, postní kázání a ta nevysvětlitelně pokorná, k oběti ochotná nálada postní doby.

3. 3. – Ptal jsem se manželky, co si přeje k svátku. Řekla: »Začni znovu kouřit. Jinak jsi úplně nesnesitelný.« Trochu ostře jsem odporoval, takže řekla: »Vidíš, JSI NESNESITELNÝ!« Vlastně má pravdu. Splnil jsem její přání a začal kouřit. Opravdu – hned mám lepší náladu.

19. 3. – Dnes je neděle Laetare. Myslím, že Církev si přeje, abych si dnes dopřál trochu radosti. Cigaretku. To nemůže být proti mému předsevzetí!

9. 4. – Dnes si mohu s dobrým svědomím zakouřit. Ve Svatém týdnu jsem to dělal se špatným svědomím, ale dělal jsem to. Není člověk politovánímohodný tvor?

27. 4. – Tak jsem se o velikonocích radoval, že jsem úplně zapomněl na své předsevzetí. Ale ráno začnu znova. Ne – zítra je pátek. Nejsem pověřčivý, něco mi však brání ... Tedy 1. května

12. 5. – Úplně jsem na své předsevzetí zapomněl. Před prvním je vždycky tolik práce a měl jsem plnou hlavu jiných myšlenek. V polovině měsíce se to nehodí – tedy 1. června.

30. 7. – Nechtěl jsem si kazit dovolenou. Mám se zotavit – tedy je vhodná doba trochu si zakouřit. Teď však jedu na duchovní cvičení, a po nich začne nový život. I pokud jde o kouření.

4. 8. – Exerzitátor říkal, že nemá smysl, trápit se předsevzetími o málo důležitých věcech – tím mínil zřejmě kouření. Máme zaměřit všechnu sílu raději na boj proti zlu, proti hříchu. To je pašák! Důkladně jsem prozpytoval svědomí a zjistil, kolik je ve mně zla. Proti tomu se musí bojovat. Pro pár cigaret nebudu mít při posledním soudu obtíže, ale zjistil jsem, že mám slabou vůli. Tam se musím pustit do práce.

28. 10. – V boji proti slabé vůli jsem měl úspěch. Odmítnul jsem ženě koupit klobouk a zůstal jsem pevný, i když se trochu zlobila. Ale pak do toho přišla hloupost. Manželka řekla, že mám bojovat proti svým slabostem, hlavně proti kouření, a za ušetřené peníze jí koupit klobouk. Moje žena zřejmě slabou vůli nemá. Našli jsme řešení: ona dostane klobouk a já budu kouřit dál. Tak máme oba radost – ale člověk je politovánímohodná bytost.

14. 11. – Dnes jsem byl u lékaře; mám katar. Řekl, že nemám kouřit. Prý to škodí.

4. 12. – Chvála Bohu, katar se zlepšil i když jsem kouřil. Pak má člověk věřit lékařům!

17. 12. – Dnes jsme měli kroužek. Pater hovořil o hříchu. Prý máme přinášet drobné oběti, např. nekouřit. Sám je nekuřák. Tomu se to lehce mluví. Ale křesťan má konat pokání.

20. 12. – Cítím vnitřní potřebu, přestat kouřit. Ale musím si to ještě promyslet.

26. 12. – Čím víc se blíží Nový rok, tím sílí ve mně velké rozhodnutí, začít, nový život, zejména zanechat kouření.

31. 12. – *Od Nového roku se vzdávám kouření. Je to hanba, že se křesťan poddává tak nízkému požitku. Jaký má kouření smysl? Stojí peníze, škodí zdraví, a kdyby zavedli lístky na cigarety, musel bych se ponížovat žebráním u nekuřáků – jako za války. Jsem pevně rozhodnut. Od zítřka je s kouřením konec! Pryč s cigaretou, smrtelným nepřítelem lidstva ...*

Trochu jsem zalistoval deníkem a zjistil, že jsem si před rokem napsal totéž. Má znovu začít ta směšná komedie? Ne – tentokrát ne! Budu kouřit dál – a hotovo!

R. H.

» NEJDŘÍVE PAVUČINA-POTOM DRÁT «.

Praví španělské přísloví o zvycích. Buď nás zotročují jako mříže vězení nebo chrání jako mříže kanálu. Konfucius o zvycích: » Lidská přirozenost je všude stejná, jen zvyky se lidé liší. «

Zvyky jsou něco specificky lidského. Zvířata nemají zvyky v tom smyslu, že by zdokonalovaly jejich přirozenost. Zvyky je zdokonalují pouze v rámci jistých biologických hranic. Jen člověk může vystoupit sám nad sebe. Pes přinese noviny, protože ho k tomu vycvičil rozum jeho pána. Kdyby ho pán nevyvcvičil, tak by jako štěně noviny roztrhal, jako dospělý pes štěkal na roznašeče novin. Pak by mu nevěnoval vůbec pozornost ...

Zvyky můžeme mířit k dobrým a špatným cílům a podle toho je také rozlišujeme. Chirurg odstraňuje nádor, aby léčil, vrah podřízne krk, aby se zmocnil majetku. Zvyk však směřuje ještě výše – nebo hlouběji: k Bohu nebo proti Bohu. Chirurg může operovat z lásky k Bohu, ve které je obsažena i láska k člověku, může však operovat jen pro peníze nebo ze záliby. Jestliže se zvyk zaměří na Boha – tedy na náš jediný správný cíl – stane se řetězem, po kterém šplháme k cíli. Jinak nám překáží a mate nás. Nepřetneme-li ho jako pavučinku, jako řetěz se přetíná velmi těžce.

Hamlet přemlouvá svou matku, aby zanechala nedovoleného vztahu: » ... Dnes v noci buďte střízliví, to vám usnadní další zdrženlivost; ta bude ještě lehčí; neboť cvikem se může téměř změnit v přirozenost. «

Zvyk má ještě jednu přednost; nevyplýváme tolik energie, pozornosti a duševní práce. Jízda autem napíná naše nervy jen na začátku, později jedem automaticky – jízda vstoupila do naší přirozenosti. Dobré zvyky v nás udržují a posilují dobro.

Bohužel slovo » zvyk « se často zaměňuje za » zlozvyk «. Je zvyklý pít, krást, klet atd. Jsou i dobré zvyky – ctnosti; modlit se, milovat bližní, být ohleduplný, dobročinný, ovládat svůj hněv a jiné špatné sklony atd.

C. K. Walpole napsal: » *Kdyby si mladí lidé uvědomili, jak brzo a snadno si mohou osvojit zvyky, věnovali by svým činům v mladém, tvárném věku víc pozornosti. I malá snaha o ctnost – stejně i o neřest – zanechává určitý dojem.* «

Piják Rip van Winkle se omlouvá v Jeffersonově hře při každém poklesku: » Tentokrát nepočítám. « Snad ani dobrotivé nebe nepočítá, ale počítá se přece. Pod buňkami a svazky nervů počítají molekuly, zaznamenávají a schraňují, aby toho využily, jakmile přijde příští pokušení. NIC Z TOHO, CO DĚLÁME, SE NEDÁ VYMAZAT! Platí to v přísně vědeckém, doslovném smyslu. Jednotlivým, pravidelným popíjením či kouřením, se stává člověk pijákem či kuřákem, jednotlivými dobrými skutky, modlitbou, sebezáporem se může mravní úroveň zvednout až k prahu svatosti. Stejně po mnoha činech a hodinách práce se stává člověk odborníkem, praktikem.

Vychovatelé a rodiče pozorují, že vědění samo nedělá nikoho mravně dobrým. Rozumovými návyky se může někdo vyvýhnout na dobrého vědátora, ale ne na mravně kvalitního člověka. Dnes se často výchova zaměňuje za vzdělání-a nepočítá se s mravní výchovou, s budováním charakteru. Tajné kořeny úzkosti a neklidu či napětí nerostou jak tvrdil Freud z vlivů už před narozením, i když měl částečně pravdu, ale především z jistých forem jednání, které časem svou obět zotročí – jako hrdinu naší povídky. Kdo si v mládí nechce osvojit dobré zvyky, musí se připravit na to, že později bude neurotikem. Místo, aby stářím sládnul a laskavěl, bude usychat a kysnout. Kdo si však v mládí zvykne na ctnostný život, snese pak pevně a beze škod na charakteru jak neštěstí, tak něco ještě nebezpečnějšího, než je neštěstí – totiž štěstí.

F. J. S.

Své dotazy a připomínky pište na adresu :

VELEHRAD, Postfach 592, CH-8026 Zürich